

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 20. Velkiserpana. 1845.

List 34.

Hzhi na grobu matere.

Srota, frota! ne saspim;
Polnozhi mi ura bije,
Grosa, strah me je famije; —
K materi na grob beshim.

Na grobéh je tma nozój,
Svesde gost oblak pokriva,
Šols potok ozhi saliva;
Grob ofhlatam pod febój.

Mati! mati! kje se vi?
Groba nozh vaš je posherla,
V semlje mersli dom saperla;
Vašh otrok na njem medlí.

Oh! saštonj je hzhere fók!
Zhmu li mutaste merlizhe
Sapufhena frota klizhe?
Groba ne predère jok.

Pridi, matern duh meglén!
Te objeti se vsdigujem,
V zberno nozh roke stegujem,
In objamem — krish lefén.

Krish! te kufhnem, fveti krish!
Snamnje mojga odreshenja,
Snamnje vezhniga shivljenja!
Nozh duhá mi rasjafnífh.

Na te, frota, se oprém,
Kashefh 's groba na svesdífhe:
Gór' naj duh sgubljenih ífhe;
Upljivo se gór' osrém.

Shalovála vezh ne bom;
Le fkos támne groba vrata
Še odprè nam hífha slata,
Vezhniga shivljenja dom.

Potozlnik.

Kakó bi se več turšice ali koruze pridelovalo?

(Nadalje.)

Turšici ni nikoli preveč gnojeno; zato se ni treba bati, da bi polégla, vsakeri gnoj ji služi, nar bolj pa hišni (človeški) gnoj. Turšica hoče dobro zdrobljeno zemljo imeti; zavoljo tega se ji mora pred zimo globoko preoravati, da zimski mraz zemljo omeči in predéla za prihodnjo setev; debelo in težko zemljo je treba pred setvijo na tanjko razdrobiti. Ni varno turšico prezgodaj spomladi sejati, spomladanjska slana in mrazi mladi sad velikokrat poškodovajo; okoli s. Jurja ali okoli Trijakov, je nar bolj čas turšico sejati.

Za seme se odbère nar bolj zrelih in polnih steržev; iz srede steržev je zernje nar bolj; pred setvijo namočeno zernje hitreji obzeleni. Kdor hoče zgolj turščne slame za píčo pridelovati, naj seje zernje na ploho ali na ljučaj; kdor pa turšico pridelati hoče, naj jo sadi v verste po dva, do dveh čevljev in pol saksèbi; z sadivnim drevésam se vrežejo verste na že poprej izorani in pripravljeni njivi, po izverstènih rezih se potákne zernje po mali pedi eno od družiga; zakrije in zadéla se ali z drevésam ali pa z kopálam. Za veliko turščino posetev je nar bolj koristna sejavna mašina, to je taka z zernjem nasuta skrinja, ki je na dnu ravno takó izvotljèna, da se iz nje, po njivi

gori in doli peljaje, zernje razséva po pravi primeri širjave in daljave. Práv bi bilo, ko bi si tudi naši kmetovavci takih sejavnic napravili. Z sejavno mašino je navadno, verste po dva čevlja saksèbi, pol čevlja pa zernje eniga od družiga razdeliti; bolj redke verste delajo tam, kjer kaj družiga sadu med turšico sadé ali sejejo, kakor: boba, graha i. t. d.; kjer pa samo turšico, brez družiga sadu vmes pridelujejo, jo posejejo navadno 3 do 4 merrike na en orál po gostih verstah; po bolj redkih verstah z drugim sadam vred pa pol menj; v merzlih krajih se mora gosteji sejati, kot v górkih, zato, kér je v merzlih krajih med pridelano turšico veliko gluhiga ali púhliga zernja, ktero kalú ne požéne. Tudi med slabo ali nemarno obdelano turšico se veliko puhliga zernja dóbi, ktero v zemlji ne kalí. Turšica vléze ali obzeleni v 12 — 14 dneh po setvi; v merzlih krajih pa pozneji; dozori pa sploh o sv. Mihelu. Pri malim pridelovanju slačijo turščine sterže do štirih perés, povézejo po dva in dva skupej, in jih obesijo na zrak pod strého; kjer pa veliko turšice pridelujejo, sterže čisto slačijo, denejo jih na zračni kraj in jih pridno premešavajo, da se hitreji osušé; kadar so suhi, jih obrobkajo na rokah, ali jih dergnejo na železnim strugu, da zernje odletí; to je delo hišne družine na večer po zimi.

Ako se turšica na zraku popolnoma ne posuší, jo je treba v pečnici ali na hišni peči posušiti;